I. évfolyam 1873. 32-ik szám. B.-Gyarmat, augusztus 10.

Előfizetési feltételek:
Egész évre . . . 6 ft. —
Fél évre . . . 3 ft. —
Évnegyedre . . . 1 ft. 50 kr.
Előfizethetni helyben, vagy a kiadó hivatalban B.-Gyarmaton.
Lap szellemi részére s a nyilttérre vonatkozó minden közlemények a szerkesztőhöz küldendők.

NÓGRÁDI LAPOK

politikai, társadalmi és közgazdászati hetilap.

Hirdetések díja:
Öt hasábos petit sor . . . 5 kr
Bélyeg minden beiktatásnál . . 30 kr
Nyilt tér garmond sora . . . 20 kr
Hirdetéseket felvesz a kiadó. Nagyobb és többszöri hirdetések jutányosan eszközöltetnek.
Előfizetési pénzek, reclamátiók és hirdetések a kiadóhoz intézendők.

B.-Gyarmat aug. 8.

Megyék és városok mind nagyobb számmal sietnek magukénak vallani azon elveket, melyeket Deák Ferencz junius 28-án a képviselőházban tartott programmbeszédében, az állam és egyház közötti viszony rendezésénél, követendőknek jelölt ki.

Azon örvendetes körülmény, hogy az országgyűlés nagy többsége, pártkülönbség nélkül, elfogadta ezen elveket, nem zárja ki annak szükségét, hogy a közvélemény minél hangosabban helyeselje azokat, s nyilvánulásaival kétségtelenné tegye, hogy az ország lakóinak tulnyomó többsége őszintén kivánja azon elveknek mielőbbi érvényre jutását.

Szükséges az ország közvéleményének nyilvánulása különösen azért, hogy előre lehetetlenné tétessék minden ellenkező agitatio s előre is a sikertelenség s hiába való erőlködés bélyegét viselje magán minden föllépés, mely ezen elvek s ezekből kifolyó irány érvényre jutásának megakadályozását czélozza.

Az ország törvényhatóságai, mint politikai testületek, nemcsak jogukkal élnek, de kötelességüket teljesitik akkor, midőn ily fontos, kényes és bonyolodott kérdés megoldását nyilatkozataikkal elősegitik s megkönnyitik azok helyzetét, kiknek feladata az ellenkező áramlattal megküzdve, eleget tenni a nemzet óhajának.

Más részről sokkal kivánatosabb, ha a törvényhatóságok adnak kifejezést az általános ohajnak, hol az intelligentia tulnyomó befolyása elég biztositékot nyujt az érvényre jutandó nézetek helyességére nézve, mintha ennek elmulasztása népgyülésekre adna alkalmat, melyek bizonyára kevésbbé hivatottak, hogy az ily felette kényes, s a kedélyeket könnyen felizgató kérdésekben a józan közvéleményt tolmácsolják.

Nem kételkedünk benne, hogy Nógrád és Hontmegye legközelebbi közgyűlése nem fogja elszalasztani az alkalmat, hogy latba vesse szavát s bizonyságot tegyen azon helyeslő lelkesedésről, melylyel a közönség Deák programmbeszédét fogadta, de előre is kifejezést akartunk adni az általános óhajnak s kötelességünknek tartottuk addig is jelezni, hogy mi is résen vagyunk.

A közegészségügy érdekében.

(-rm-) Természetünkké vált szokás a baj gyökeres orvoslásáról csak akkor gondoskodni, midőn az már elviselhetlenné vált.

Utaink eddigi, minden fogalmat felülmúló roszasága, bár elég panaszt keltett, kiszámithatlan hátranyokat szült, de mindaddig nem volt képes számbavehetőbb tevékenységre szólitani, mig a mult és jelen év rendkivüli időjárása, több mint félév en át, a szó legszorosabb értelmében, járhatlanná nem tette azokat.

Az Ipoly folyó szabályozásának kérdése is csak a jelen év mostohasága nyomán keltett általános érdeket, midőn annak kiáradása eddig példátlan dimensiokat véve, az ipolyvölgyi birtokosok egy részét tönkretevéssel fenyegette.

Talán az uralgó járvány s a jelen évben különben is szokatlan mérvben előfordult halálozások ily kivánatos érdeklődést keltenek az eddig meglehetősen mostohán kezelt közegészségügy iránt is s indokokat szolgáltatnak annak czélszerű rendezésére.

Egyetlen ága sincs a közigazgatásnak, mely nemcsak nálunk, de országszerte, rendezetlenebb állapotban tengődnek, mint az egészségügy. A statistika kérlelhetlen számai megdöbbentő bizonyságot szolgáltatnak ezen ügy elhanyagoltságának szomorú következményeiről.

A kormány ujabban ezen ügyet is gondoskodásának körébe vonta s kivált az ez évben jelentkezett járványok pusztitásának megelőzése s megszüntetése czéljából tett intézkedései s folytonos tevékenysége eléggé tanúskodnak az ügynek fontosságához mért felkarolásáról.

De az ily esetleges intézkedések csak a momentán szükségnek felelhetnek meg s még inkább feltüntetik egészségügyünk szervezetlenségét, melynek következményeiül kell tekintenünk a járványok minduntalani kitörését, könnyű tovább terjedését s lehet mondani állandósulását s azon kedvezőtlen halálozási arányt, mely kivált a csecsemők sorait a mivelt államokban ismeretlen mérvben ritkitja.

És ez utóbbi körülmény szomoritóbb a járványok okozta nagyobb mérvű halálozásoknál is, mert mig a statistika csalhatlan számadatainak tanusága szerint a járványt követő években kivétel nélkül tapasztalható emelkedettebb születési arány pár év alatt helyreüti a szenvedett veszteséget, a rendes évek folytonosan kedvezőtlen halálozási arányának kiegyenlitése nem történhetvén, azon stagnatikus népesedési viszonynak lesz szülőanyjává, melyet honunkban tapasztalunk.

Tehát nemcsak a gyakran pusztitó járványok teszik szükségessé az egészségügynek gyökeres átalakitását, szerveznünk kellene azt még az esetben is, ha az idői járványok gyakori megújulásától többé tartanunk nem kellene is.

Első teendői közé tartoznék a megyei bizottmánynak oly szabályrendelet kidolgozása és életbeléptetése, mely a közigazgazgatási közegeknek a közegészségügy szempontjából teendő intézkedéseknél támpontul, zsinórmértékül szolgálhatna, mert csak igy lehetne megszüntetni azon hihetetlen szabadosságot, melylyel kiki tetszése szerint épit, halmozza össze beltelkén a legegészségtelenebb kipárolgásu anyagokat, űzi iparát, kuruzsol s kivált fürdőhelyeken, korlátozás nél'ül eszközli a tudomány által rég elitélt vérszegényités különféle módjait egyesek, sőt egész községek lakói egészségének veszélyeztetésével, tönkretevésével.

Az egészségügyi személyzetet illetőleg nem tudok azokkal egy nézeten lenni, kik a létszám és fizetés felemelésével ezen ügynek örvendetesebb lendületet hisznek adhatni, sőt ellenkezőleg a jelen szervezet mellett ezt oly lépésnek tartanám, mely nehány ezer forinttal emelné az évi kiadásokat a nélkül, hogy az eddiginél nagyobb eredmény elérésére vezetne.

Nem tagadom, hogy a jelenlegi fizetések, mint fizetések valóban nevetségesek, de bátran merem mondani, hogy rendes viszonyok közt a járási orvosok hivatalos tevékenysége gyakran még ezen dijazásnak sem felel meg, s azt is hiszem, hogy miután a magán praxistól az orvosokat elzárni nem lehet, a legmagasabb dijazás mellett is másodrendű teendőik közé fogna tartozni a járási orvosoknak a hivatalos működés.

Ezen meggyőződéstől vezéreltetve, szükségesnek tartom a megyei főorvos fizetésének emelését, hogy az amennyire lehet, kizárótag hivatalos teendőinek éljen, „s mint a közegészségügy főfelügyelője és őre s a megye tanácsadója e tekintetben,“ magát egész odaadással szentelhesse fontos hivatásának, egy segédorvos és irnok közreműködése mellett.

A járási orvosok azonban rendes fizetés és uti átalány nélkül, minden egyes ténykedésükért és kiküldetésért külön részesülnének meghatározott dijazásban.

Az ilymódon szükséglendő összegek, ha megis haladnák az eddigi fizetések összegét, nem terhelnék az évi költségvetést oly mérvben, mint a jelenlegi fizetések szükségessé válandó felemelése, e mellett a dijazás arányban állana a fáradozással s a mi fő, a hivatalos teendő nem immel ámmal, nem másodrendűleg, de fontosságához illő buzgalommal végeztetnék.

Jegyzőkönyv.

Mely B.-Gyarmaton 1873 évi augustus hó 7-én tekintetes Szerémy Gábor járási szolgabiró ur elnöklete alatt a város tanácstermében tartott bizottsági gyülésben felvétetett.

Mely alkalommal olvastatott Tek. Veres Pál ur megyei alispánnak Tek. Szerémy Gábor ur járási szolgabiróhoz s innen a városi képviselő testülethez menesztett folyó hó 6-án 4284 sz. a. kelt körlevele, mely mellett a város területén betegség s élelemhiány által testileg elnyomorodottak között még mindig sulyos csapásként dulló cholerajárvány terjedésének meggátlása, enyhitése s lehető beszüntetése czéljából a felebaráti szeretettől áthatott helybeli jobb módu polgárokat jótékony társulatok alakulása utján a szegénységgel küzdő s hoszasb betegeskedés által munkaképtelenné vált lakostársaik élelmezése- s ruházattali ellátatására hivja fel.

Mely felolvasott buzditó felhivásban foglaltak üdvös voltát a képviselőtestület magáévá tévén, felebaráti kötelesség érzetétől áthatva, a szükölködők testi hiányainak a járvány tartama, esetleg a szükség kivánta időre kiható havonkinti adakozási részlet összegeknek megajánlására lekötelező aláirások utján alakult jótékony társulatok közvetitése által leendő fedezését látta legczélszerűbb s leggyorsabban kivihetőnek, mi végből e város teruletére ő adakozási aláirási iv kibocsátását határozta el, s ily czélu jótékony adakozások gyüjtésével Mezei Ignácz, Elfer Ede, Makai Gáspár, Schwarcz Samu, Figler József és Weisz Jakab helybeli lakosokat bizta meg

Hogy az ily módon összegyült jótékony adakozások czéljuk tévesztése nélkül enyhitőleg s rendeltetésükhöz képest hasznosan használtathassanak fel;

1-ör A segélyezésre szorult szegények élelmezésére hivatott egylet alakitása határoztatott el, melynek elnökeiül: Gazdik Lajos, és az izraeliták részéről Schvarcz Samu; alelnökeiül: Kövi Tivadar, az izraeliták részéről Weisz Jakab öreg.; pénztárnokul: Schultz Lajos, gazdákul: Simkovics Samu, és Klein Lipót választattak meg.

2-or Hogy a segélyezésre szorult szegények, betegek és szülő nélküli árvák létszáma lehetőleg kipuhatoltathassék, a helybeni illetőségü s tartózkodó szegények azonnali összeirás általi létszámbavétele rendeltetett el, mi végből az érdeklettek az összeiráshoz leendő jelentkezés végett dobszó által felhivattatni, — ugy a már előbbről házonkinti bejárással megbizott városi tanácsbeliek, a területükbe eső házakban talált szegények s betegek összeirása s bejelentésére utasitattak.

Ennek folytán a szükölködők összeirása keresztülvitele czéljából bizottsági tagokul megválasztattak: Reményfy Jósef, Burinsz Mihály, Áninger Károly, Péter János, Figler Jósef, Áninger Ferdinand, Elfer Ede Kukla András, Nagy Gábor, Schvarcz Samu, Turcsan János if. Fabján János, Mezey Ignácz Galgóczy János, Gubányi Mihály Hirsss Ferencz, Sipler Pál, Rigócz János, Elfer Ferencz és Déri Nándor, kiknek feladatuk naponkint az elnök felhivására fel-

váltva a város házánál eszközlendő összeirásban résztvenni, ügy az élelmezés ellenőrzése, vezetése és felügyelés körül fáradozni.

3-or Figyelemmel arra, hogy a begyült adakozási összegeknek a jelentkezett szegények között készpénzbeni kiosztása által a feladatul tüzött s életkérdésü czél nagyban téveszthetnék, az összeirt szegényeknek naponkint jó eledelekkeli ellátása határoztatott el ugy, hogy a jelentkezett illetőleg összeirt valláskülönbség nélküli szegények, betegek s ezek gyermekei naponkint egészséges husleves fél font hus, gyermekek negyedfont hús, 1 font — gyermekek fél font jól kisütött kenyérnyerés élvezetében részesittetnek, mi végből a keresztény szükölködök részére a város házánál, az izraelita hitfelekezetbeli szegények élelmezése tekintetéből az izraelita község házánál folyó hó 9-től folytonosan konyha alitatik fel hol az érdeklettek naponkint déli 11 órakor veszik igénybe a részükre kijáró élelmezést.

4-er Tekintve, hogy az alig megpenditett életkérdésü s üdvös czél kivitelére eddigelé nagyobb összegü könyöradományok gyültek be annyira, hogy a czélba vett élelmezés folytatása s fentartása teljesen biztositottnak mutatkozik, az adakozók meleg részvételért mély köszönet nyilvánitása mellett felhivatnak a szerencsétlenek sorsát szivükön bordó emberbarátok, hogy ezen jótékony czélt szemük előtt tartva, igyekezzenek ahhoz fillèreikkel járulni, s a nyomor- s inséggel küzdök mostoha s aggasztó helyzetén tehetségünkhöz merten enyhiteni.

A kegyes adakozók névjegyzéke adományaikkal hetenkint a helyi lapok utján fog nyilvánosságra hozatni.

Jegyzette: Ticsinszky József
városi jegyző.

A fennebbiek folytán nem mulaszthatom el lelkes hölgyeinket felkérni, hogy szivök sugallatát követve a járvány által elragadottak árván és gyámoltalanul hagyott gyermekeik szükséges ruhanemüekkeli ellátása czéljából, ilyféle adományaikkal az elhagyatottakat megvigasztalni s a nyomort enyhiteni közreműködjenek. A kegyes adományok a városházához küldendők, hol azoknak netán szükséges átcsináltatásáról s czélszerü kiosztásáról gondoskodva van.

Szerémy Gábor
szolgabiró.

Vidéki hangok.

Alsó-Sztregova jul. 31.

Alsó-Sztregova vidékén az őszi gabona betakaritása már bevégződött, a tisztabuza mind minőségre, mind mennyiségre egészen kielégitő, üszögtől, vadbotsótól ment, — de nem úgy a rozs, mely téltermést sem ád, a tavaszi és a kapás növények a jelenlegi nagy szárasság által tönkre tétettek.

Az uralkodó járvány nálunk folyó hó 14-én kezdődött, s az eddig megbetegült 52 közül 12 haltmeg. Tót-Kelecsényben meg halt 16. A kik a betegség kezdetén rögtön kolera-cseppeket vettek be, s izzasztóul bodoka-theát, kivétel nélkül felgogyultak mind az eddig Sztregován elhaltak közül, egy sem élt orvossággal s igy saját rögeszméiknek estek áldozatul. Jelenleg a kolera egészen megszünt, de annál ijesztőbben kezd a tiphus uralkodni. Nagyjótétemény lett volna a népre, ha elöljárói részéről intézkedéseket tapasztalva bátoritást nyert s ahol szükséges az óvintézkedések szigoru megtartására ösztönöztetett volna, de az erre hivatott körjegyző kerületében sem lakik, rá nézve kötelezőnek sem tartja a községi törvény 68 §. a járvány egész tartama alatt kerületét meg sem látogatta, semmitéle intézkedést nem tett, — igy a nép magára hagyva, ijedségében tehetetlenné válik. —i.

Nyilt levél a szerkesztőhöz.

Szerkesztő úr!

Mire ön e sorokat veszi, én már nem leszek — Gyarmaton.

De azért ne aggodjék nagyon senki, mert úgy óhajtom és reménylem, hogy néhány heti szabadságidőm lejártával, frisebb egészségben fogok visszatérhetni a mostaninál. —

Pennámat, melyre esetleg ott is szükségem lehetne, magammal viszem; anagy kalamárist azonban, szinig megtöltve jóféle fekete tintával, itthon hagyom, oly felkéréssel, hogy ha távollétem alatt az ipolytiak közül ellenünk valaki feltámadna, sziveskedjék ön az ily békeháboritót a nagy kalamáris lavatorium foruma elé azonnal evocáltatni, és — „comperta rei veritate, citatoque sua forma reo convento“ — mártsa őt be minden pardon nélkül szőröstől bőröstől ama mosdatóba; melyből ha az illető kikerül, nem igen lesz ugyan nagyobb baja, mint azon pákosztos cziczának, melynek feje véletlenül mélyebben talált bele tévedni a tejfölös köcsögbe, mint ahogy azt a gazdasszonyok látni szeretik, s egy kis prüszkölési cura okvetlenül helyre fogja a rebellist ismét állitani, de legalább egy ideig nem csak belsőleg, hanem külsőleg is magán hordandja a jótékony chrysma alapszinét.

Csalomjai.

Legyünk igazságosak!

Általában nem szeretek polemizálni, de midőn az igazságot látom eltiportatva, vagy valamely testület jó hirnevét pellengérre tétetve, lehetetlen nem szólanom. Az Ipoly f. év augustus 3-iki számában megjelent tanügyi tudósitásról, mely az angol hölgyek b.-gyarmati neveldéjének nyilvános vizsgálatát tárgyazza, akarok nehány megjegyzést koczkáztatni. Az egész tudósitásból az tünik ki, miszerint az a méltánytalanság, hogy ne mondjam igazságtalanság epéjébe mártott tollal van irva. Már pedig a ki kritikát ir, annak tollat sem elfogultság sem ellenszenvnek nem szabad vezérelnie, annál kevésbbé türelmetlenségnek. Ezeket a fentjelzett tudósitásban mind feltaláljuk; minek következtében nem csodálkozhatunk az abban előforduló absurdumok felett.

Azt mondja ugyanis: „Kik a vizsgákon felmutatott ügyes feleletekből a növendékek haladására szoktak következtetést vonni, azok az angol hölgyek vizsgájáról (talán vizsgálatáról?) egész elégedettséggel megemlékezhetnek.“ Eddig az egész világ ugy volt meggyőződve, hogy az ügyes feleletekből lehet a tanulók haladására következtetni. Ime az Ipoly bölcs tanférfia uj arcanumot fedezett fel a tanulmányokban tett haladás felismerhetésére. Az egész világ igen fog örvendeni, ha megismerteti arcanumát, legalább nem kell órákig hallgatni a tanulok feleletét, hanem mint a hordómérőt bele ütik a hordóba s megtudják hány akós, akképen ezen tudomány-mérőt a meg vizsgálandó fejére illesztik, s az fokokban fogja az ott rejtező tudományt megmutatni.

Mondja továbbá: „A felületesen tanitott tantárgyak nem eredményezhetnek mást felületességnél.“ — Ugyan nem mondaná meg édes ur, hogyan lehet felületes tanulásnál ügyes feleleteket felmutatni? Ez ismét oly chimera, mely csak is az „Ipoly“-iszapjából jöhet napvilágra. Hogy pedig hazánk nyelve az intézetben mellőztetett volna, ez a tények oly irányzatos elferditése, minélfogva azt egyszerüen rágalomnak nyilvánitom. Ez állitás alaptalanságának feltüntetésére egy példát hozok fel. A növendékek között egy bécsi leányka tiz hó lefolyása alatt, nemcsak értette a magyar nyelvet hanem meglehetős folyékonyan beszélte is, aki pedig az intézetbe érkezte előtt alig ha hallott magyar szót. Továbbá feledni látszik a tudósitó a tanfelügyelő ur zárbeszédének azon helyét, melyben a növendékeknek a magyar nyelvben tett nagy előhaladását emelte ki. — Az sem áll, hogy a tantárgyak, egy kettő kivételével idegen nyelven tanittattak. Német nyelven tanittatott egyedül a német- franczia nyelv és a földrajz. Miért történt ez igy, megmondom. Többen a szülők közül felkérték az intézet tönökuéjét, miszerint a német nyelvet, mint olyat mely hazánk sajátságos viszonyai között nagyon is szükséges, tüzetesebben tanitsák. Ha pedig valamely nyelvat beszélni akarunk, akkor nem elégséges csak a nyelvtani szabályok bemagolása, hanem szükséges a gyakorlat. A mi pedig egy magyar intézetben csak úgy érhető el, ha egy két tantárgy azon a nyelven tanittatik. Hogy a növendékek közül magyarul csak egy kettő olvasott helyesen, ez ismét oly humbug, mely csak azért iratott, hogy a gondolkodni nem tudókat félre vezesse. Ugyan kérem nem fejtené meg azon problemát, hogy lehet helyes olvasás nélkül mégis ügyes feleleteket adni? A mi a magyar irodalom és természettudományokat illeti', erre csak azt mondjuk, hogy valamint a tanügyi tudósitó ur nem tanulta azokat egy évben, ugy itt sem adhatják elő mindegyszerre, hanem a zsenge növendékek képességéhez mérve egyik évben egyik, másik évben másik tárgyat veszik elő. A számtannal pedig igen szivesen vettük volna, ha kissé több idő engedtetik a növendékek képességének feltüntetésére; mert abból, hogy egy kettő fejszámolást végzett, a többi pedig nem is felelt, vakmerőség kimondani, hogy a számtanból semmi eredménynek sem voltunk fültanui. E handabanda ellen leghatalmasabb czáfolat s igen fényes bizonyiték a szülők bizalma, kik az angol kisasszonyok nevelési rendszerének kitünőségéről meggyőződve, örömmel küldik gyermekeiket azok neveldéjébe, nemcsak Nógrád és Hontmegyéből, hanem Bars-, Pest- és Fejérmegyékből s igy nem csodálkozunk, ha az intézet növendékeinek létszáma évről évre nagyobbodik, ugy hogy ez évben is körülbelül a 200-at közelité meg, nem csak katholikus, hanem protestans sőt izraelita szülőktől is.

Justus.

Hirek.

Tüz. Vadkerten e hó 4-én tüz ütvén ki 14 épület, köztük s. póstaház, elhamvadt, a

---

A SZÉP SÁRIKA GRÓFNŐ

Eredeti elbeszélés.

Irta: —th. —n.

Szép fekete szeme volt és egy millió forint hozománya.

A két nem ragyogó fénye elvilágitott messzire, az egy millió forint szaga elhatott még messzebbre. Mindenfelülről özönlöttek az udvarlók a kelendi várkastélyba, hova az öreg grófné hozta unokáját a nevelőből.

Hanem Sárika grófnőre nem tett benyomást senki. Fiatal volt még nagyon, elég ideje volt még szeretni, játszott a világgal, bolondozott az emberekkel: elég vagyona volt hozzá.

Hanem hát az udvarlók mind szivesen türték ezt s makacs szivóssággal egyengették maguk előtt a sors esélyeit.

A legkiválóbbak egyike Kuküljevic Iván herczeg, gazdag orosz főúr, az elegans Gróf Berzay, és az ábrándos Gróf Kele Péter mind egytől egyig diszei a high liefenek.

De aki mindezek fölött állott az az ifju Báreczy volt, öt magyar uradalom tulajdonosa, ugy lovagol a turfon, mint egy kis isten, ugy lő, mint egy Tell Vilmos s oly kitünően szónokol az alsó házban, mint egy Kazinczy: szép barna fiatal ember, középütt kiborotvált arczczal, mióta részt vett a delegáczióban. Már egy év óta bolondul Sárika grófnő után. Ugyan még mennyi ideig fog?

Ez volt az ugynevezett „állandó gyüjtemény“ Sárika szerint, a többi lótó-futó gavallér a „mozgó és tartalék“ sereget képezte. Azokról már nem érdemes lajstromot vezetni.

Elég komédiát csináltak ezek is.

Iván herczeg erőszakkal akarta elrabolni egyszer, minden el volt már előre készitve, váltott fogatok egész a vasut-állomásig, onnan pedig extracügok Szent-Pétervárig. A terv az volt, hogy egy sötét éjszakán kilopja hálószobájából az ablakon keresztül, mely a kertre nyilt. És bizonyára sikerült volna, is ha komornyikja egyszer le nem issza magát s puszta brudersághból el nem meséli az egész titkos combinátiot a Báreczy legényének Miskának, aki egy rakás szivarcsutkáért, melyet Trezsi szobaleány gyüjtött számára, meglágyult kebbellel adta tovább a titkot, és az viszont egész odáig, mig azt Sárika grófnő is megtudta.

Persze hogy mosolygott rajta és azt gondolta magában

— De iszen Iván herczeg mégis derék ember.

Aztán megparancsolta a titoktartást és az ominosus éjszakán befektette a saját szobájába és ágyába Tini kisasszonyt, a társalkodónéját.

Reggelre pedig még jobban nevetett, mikor hálószobáján az ablaktáblákat a zsaluval együtt leszedve találták a kertben. Tini kisasszonyt pedig nem találták sem az ágyban, sem a szobában sehol. No hogy az István herczeg kisérete is elpárolgott gazdástól, mindenestől, azt talán fölösleges is mondanom.

Sárika grófné a reggelinél ezt a pikans történetkét is feltálalta vendégeinek. Hadd nevessenek azok is! Hisz ez egy kis regény a kelendi kastélyban. Egy regényhősnő aki elcseréli magát és beáll intendausnak! Hogy fognak ennek a komédiának nevetni a saison alatt a körökben! Péter grófot még meg is kérte, hogy irjon róla balladát: ő ért az ilyen bolondságokhoz.

A nagymama egyet kettőt köhintett közbe és azt mondta az egész históriára.

— No . . no . ,

A grószmama keveset szokott beszélni, igazi ritkaság öreg asszonyban.

Báreczy felugrott és összevissza csokolta Sárika kezeit, azokat a szép, parányi kezecskéket, melyek a sorsot igazgatják.

— Scharmant! Ön bámulatra méltó kis intrikus. Bravó.

A katonatiszt feldöntötte theáját meglepetésében és azt morogta magában:

— Szegény Iván herczeg!

Ő arra gondolt, milyen rosz annak akin nevetnek, és — nem nevetett.

Hanem gróf Berzay kaczagott ám úgy hogy a könnyei kicsordultak. Ő tudta mit cselekszik. Egy makacs vetélytárssal kevesebb. Iván herczeg nem tér többé vissza, legfelebb Tini kisasszonyt küldi el utánvétellel. No az majd elbeszéli ezt az egész kis epizódot körülményesen: csak megjönne estig a — theához!

Csak egy ember volt az asztalnál, aki nem nevetett, nem szólt semmit, hanem elsötétedett az arcza és összeharapta ajkait a hallottakon. No de azt az embert nem veszi észre senki. Ki ügyelne egy igénytelen, egyszerü egyén arczának symptomáira? Mi köze lehetne egy szegény ördögnek az urak kedvteléseihez! Törődik is azzal valaki, hogy miről gondolkozik az akkor, mikor a többiek nem gondolkoznak semmiről.

Ezen ember a Kelendi határt tagositó fiatal mérnök volt, ki működése tartama alatt az uraságnál kapott szállást és kosztot.

Sárika grófné talán csak maga vette észre azt a sötét vonást, azon a kemény arczon . . . Fidone! Mintha nem is vette volna észre.

Az kissé boszantá ugyan, hogy akad valaki, aki nincs elragadtatva csinyje felett, sőt ellenkezőleg haragszik azon s azt elég neveletlen kimutatni. Vagy meglehet nem is arról gondolkozik, meglehet az jár eszében min vesz uj csizmát, ha elkopik a mostani. De akkor meg az bosszantotta, hogy érdékeit, nem birta felkölteni az ő genialis streichja, elannyira hogy észre sem veszi. Egyszóval mérgeskedett rá. Ime egy kiálhatatlan ember, a sok szeretetreméltó között. Egy ordinare darab a canaille közül. No ugyan érdemes gondolkozni felőle.

És aztán nem is gondolkozott egész estig.

Este épen a vacsora végén váratlanul bejelentették, hogy a begördülő hintón megérkezett Iván herczeg. Tini kisasszonyt is hazahozta feláj ultan, saját karjain vitte be a szobába.

póstai küldemények azonban megmentettek. Az összes kár 4266 frtra van becsülve, melyből 1336 frt biztositásilag van födözve.

Gyászhir. Jankovich Emilné sz. Mocsáry Kamilla julius hó 23 hunyt el, 27 éves korában, tüdővész következtében a gleichenbergi fürdőben. Temetése 25-én ment végbe Kisjenőn.

A belügyminister felszólította a törvényhatóságokat, hogy területükről oly térképet terjesszenek fel, melyeken minden egyes község és puszta megjelelve s a járásokrai felosztás tisztán feltüntetve van.

A Hon közelebbi számainak egyikében igen kivánatosnak tartja, hogy a törvényhatóságok Pest város példájára statistikai hivatalt szervezzenek. Mi még az év elején hangsulyoztuk ennek kiváló szükségét, miután egyedül a statistika hü tükre az életnek, a viszonyoknak, mely nélkül a közigazgatási intézkedések legnagyobb része a sötétbeni tapogatódzás jellegét viseli magán E hivatalok hiányában rejlik oka annak is, hogy az országos statistikai hivatal, a földolgozatlanul beérkezett adatok roppant tömegét legjobb akarattal sem képes annak idejében földolgozni s használhatóvá tenni, s hogy az adatok nem kellő lelkiismeretességgel, mert minden ellenőrzés nélkül gyüjtetnek. —

Távirdai értesités. Az osztrák-magyar birodalom határán belől egy egyszerü 20 szóból álló sürgöny dija augusius 1 sejétől 50 kr., minden 10 szónál 25 krral növekszik. A nyugtákért pedig külön 5 kr fizetendő. — A külföldre a dijak változatlanok.

Kékkő városában epitendő templomra a vallásalapból 30 ezer forint lőn utalványozva, V Ferdinand kegyes királyunk én neje Mária Anna Ö Felségeik pedig ötszáz frttal járultak saját pénztárukból a fenebbi czélra.

Uj zenemü. Herczegh Bertalantól „Ismerlek szép Mask" czimü zongorára szerzett gyors polka jelent Spitzer Mór kiadásában. Ára 50 kr. Ez már negyedik közrebocsátott müve a fiatal szerzőnek, s kivánjuk, hogy a közönség felkarolása ösztönül szolgálhasson további buzgó törekvésre.

Hontmegyében nagyobb mérvben Leszenyén, Luka-Nényén, N. Falun, Drégely-Palánkon s Vámos-Mikolán ütött ki a járvány, mely utóbbi helyről irják, hogy naponkint 4—5 áldozatot kiván az alig 1200 lelket számláló községben, a járásbirósági irnok Balogh János is áldozatul esett, s miután a helybeli orvos is betegen fekszik, a betegek orvosi segély nélkül vannak.

Nagy-Orosziból irják: Az aratás beáltával beköszöntött hozzánk a cholera járvány is. Mig eddig Nagy-Oroszi daczára annak, hogy a szomszéd községekben mindenütt dühöngött s dühöng a járvány, ment volt ezen kellemetlen vendégtől, most úgy látszik községünket kereste föl. A község elöljárósága, nemkülönben a plébánia részéről is megtétettek a vármegyéhez a hivatalos jelentések. Ö méltósága Berthold Richard s neje Bánffy Erzsébet grófnő kifogyhatlan jótékonyságának s felebaráti szeretetének ujabb bizonyitékát adta az által, midőn nemcsak orvosi szerekkel látja el személyválogatás nélkül a hozzá folyamodókat, hanem a szegény sorsuakat még saját költségén orvosi gyógykezelésben is részesitteti. Vajha ő Méltóságának a valóban Erzsébet lelkületü grófnőnek eme szép peldája utánzásra találna a többi kegyuraságoknál is. O. A.

Földrengés volt érezhető f. hó 7-én d. u. 3 óra tájban Ipoly-Keszin, Csalomján és a közel vidéken.

Megyénk alispánja személyesen kivánván a járvány alkalmából tett intézkedések végrehajtásról meggyőződni a hét folytán Szécsény, Losoncz, Fülek városokba s az azokat környező községekbe utazott. Bizonyára jó hatással leend a lakosokra, ha látják ez önfeláldozó érdeklődést. —

P. Kelecsényben egy sztregovai napszámos jobb kezét a cséplőgép annyira öszszetöste, hogy ájultan vitték a b.-gyarmati kórházba. Az amputálás műtétét Pribil ur, egy orvos növendékkel sikerrel vitték keresztül, ugy hogy a szerencsétlen már veszélyen tul van.

Halálozások. Lovrics István özvegye szül. Laczay Borbála e hó 6-án, Révay József kaszinófelügyelő 8-dikán Szécsényben, Szandtner László uradalmi tiszt 4-én ugyan az nap Umlauf Mária, Umlauf Venczel volt uradalmi erdész hajadon leánya Lóczban, Beke Albert csontoroki birtokos 3 éves fia Károly, Mártonfalvay Géza palotási körjegyző 4-én, Gálos Józsefné szül. Gonda Matild Ecsegen, Bács Győző, az itt működő szintársulat egyik kiválóbb tagjának kis fia e hó 8-án lett a járvány áldozata.

Rendőri hirek. Seres Varga Veronika Nándorban hosszas szenvedéseinek véget vetendő magát megkéselte julius 30-án.

— A szőlősi zavargások előidézői, szám szerint hatan elfogattak s a törvényszéknek átadattak. —

— A pestmegyei csendbiztostól értesülünk, hogy a Nógráddal határos falvakban a szegénylegények igen megszaporodtak, miután üldözés esetén könnyü szerrel a nógrádi területre menekülnek, hol a közbiztonsági közegek vajmi ritkán mutatkozván, teljes biztonságban vannak. Ajáljuk a rétsági járás csendbiztosának figyelmébe.

Gazdászat.

A trágyakezelésről. Kenessey Kálmántól.

Ha általában felpanaszolható az, hogy magyar gazdáink tömege a trágya szaporodásra kellő gondot nem fordit, vagy is hogy mi a trágya haszna s kiváló fontosságát még eléggé méltányolni nem tudjuk, még nagyobb hibául róható fel az, hogy a meglevő trágyát sem kezeljük ugy, hogy a lehető legértékesebbé váljék, sőt ellenkezőleg — megengedve a tiszteletre méltó kivételeket — be kell vallanunk, hogy földmivelésünk alapja, a trágyával lehető leghanyagabbul bánunk.

Ebből folyik aztán azon sajnos eredmény, hogy bár földünkre számos kocsi, vagy szekér trágyát kivittünk, még sincs azon sikere munkánknak, mit attól várni jogositva éreztük magunkat. S ez eredménytelenségünek, ha kissé szorosabban vizsgáljuk a dolgot, főoka abban fog rejleni, hogy gyakran sajátkép nem is trágyát vittünk ki földünkre, hanem laza, kiszáradt, összeégett s ammoniájából kipusztult szalmatöredéket, mi ha magában véve javitó erővel bir is, de azon eredményeket, melyeket a jó istálói trágya nyujtani szokott, tőle csakugyan nem várhatjuk.

Sok esetben pedig, midőn azt hittük, hogy eféle érett trágyát vittünk szántóföldünkre, ha jól szemügyre vesszük, hát biz az a trágyagödörben összefutott eső és hóviztől kilugozott, legértékesebb anyagaitól megfosztott szalmarothadék, minek legfőbb elemeit a viz kimosta s a gödör fencke elitta, s nekünk alig maradt egyébb, mint ismét csak összerothadt szalmakorhadvány, mi ismét alkalmas ugyan arra, hogy a talaj korhanyát növelje, de azt a hatást, mit a jól kezelt istállói széna eszközleni szokott ez által se várhatjuk.

E két példából kiindulva tehát, a jó trágyának se összeégett, kiszáradt, se kilugozott szalmatörmeléknek nem szabad lennie. A jó trágyának azon anyagot fogjuk nevezhetni, mely egyenlően érett, egyenlően nedves, ammonia és egyéb alkatrészeiben megóvott, de nem csak megóvott, hanem azokkal minden rétegeiben egyenlően ellátott is egyszersmind.

Hogy azt elérhessük, mindenek előtt szükséges, hogy czélszerü trágyagödörrel birjunk.

Ha valódi és czélszerü trágyagödörről akarunk szólani — illetőleg ha ilyet akarunk gazdaságunkban épiteni, akkor egy kissé meg kell szoritani magunkat, hogy habár költségesnek látszó, de valóban igen hasznos beruházást tegyünk.

Mulasztást fognék elkövetni, ha csak azért, mert ugy se remélhető, hogy kisebb gazdáink közül számosan kövessék tanácsomat — mivelhogy tanácsom követését költségesnek fogják tartani — tehát le sem irnám azt, mit legjobbnak tartok.

Leirom s állitani merem, hogy hasznosabb dolgot cselekszik az a kis gazda, ki a helyett, hogy megtakaritott pénzecskéjéből egy vagy akár pár hold földet szerezne, egy czélszerü trágyagödörrel látja el magát, — mert biztos vagyok abban, hogy a jó trágyagödör csakhamar oly eredményeket fog a gazdaságban előidézni, hogy a nagyobb termések utján csakhamar kifogja fizetni magát s az fogja azután a gazdát a szerzésre valódilag képessé tenni.

Mert a jól kezelt trágya a gazdának valóságos kincsbányája.

Sajnálom, hogy ismét csak azt kell mondanom, hogy habár nálunk is találunk czélszerü trágyakezelésre, — főleg nagyobb gazdaságokban, — de kis gazdáinknál csak is ritkán, s mig a külföldön a kis gazdák is nagyrészt el vannak látva czélszerü trágyagödrökkel, nálunk kis gazdaságban eféle dolog vagy nem létez, vagy ha igen is, ritka az, mint a fehér holló.

Egy jó trágyagödör kellékei közé tartozik:

a) hogy az istállóktól távol ne essék;

b) hogy a gazdaság állatszámával arányban álljon térsége;

c) akkora legyen, hogy a trágya két részben legyen kezelhető benne; fele mindig nyugodtan korhadhasson, hogy 3—4 havi erjedés után vitethessék ki a földre, más fele pedig a napontai trágya elrakására legyen szánva;

d) hogy olyan menetelesen legyenek a szélei épitve, hogy nehézség nélkül lehessen rajta szekérrel keresztül járni,

e) ugy legyen épitve, hogy a trágyaléből semmi el ne veszelődjék, se a föld felivása, sem elfolyás utján;

f) hogy az udvarban összegyült eső és hóviz belé ne folyhasson, hogy ekként a trágya ki ne lugoztassék;

g) hogy a lehetőségig árnyékos helyen álljon, vagyis, hogy a nyári nap sugarai ellen faültetmény vagy épület által fedezve legyen;

h) hogy az összetódult vizek, és másrészben a nap és szél szárító hatása ellen

---

Ez a hir persze felvillanyozta az egész társaságot, a groszmama levette szemeiről a pápaszemet és félretette az „Ábendblattot." Péter gróf elhibázta a kiadást a whistben, amit kimondhatatlanul restel és sohasem fog megbocsátani magának, a mérnök arczán pedig egy rángás volt észrevehető. A harag szokott szülni ilyet és kölcsön adni a bosszunak.

Sárika grófnő elforditotta fejét, hogy ne lássa azt a kiálhatatlan embert. Holnap szobájába fogja küldetni a vacsorát. A groszmama zudemokratisch! Ide ülteti magok közzé. Az ördög türi itt a grimaszait.

Azután megmondta a komornyiknak, hogy rögtön látni kivánja Iván herczeget.

Erre következett be ám a valódi meglepetés. Az ördögbe is, az eldobott kártyát mennyire siet ujra felvenni a szép Sárika.

— No ezt a „játszmát" aligha nem vesztettük el, — sugá Péter gróf Berzaynak.

Majd még halkabban hozzátette:

— Hanem hogy Iván herczeg visszajött, az szerénytelenségnek egy kicsit mégis vastag.

Néhány percz mulva Kukuljevic herczeg megjelent az ajtóban.

Sárika grófnő nyájas kézszoritással fogadta. —

— Foglaljon helyet! Ön ma eredeti akart lenni, herczeg. Nem is mondta távozását. Azt hittük, nem látjuk többé.

A herczeg mogorván rázta meg nagy fejét és némi fontos lassusággal ereszkedett le egy karszékbe.

— Megvallom nem volt szándékom viszszajönni . . . hanem . . .

— Hanem?

— Itt felejtettem valamit.

— Ahá! Egy kis sajtóhiba csúszott be a biographiájába. Azt akarja ön kiigazitani

A herczeg kékes szemeiben az örömragyogó tüze dobogott fel.

— Nem mondom, hogy nem.

Azután felkelt, egész közel lépett Saroltához és suttogó hangon mondá:

— Ha a grófnő is úgy akarja.

Sárika grófnő könyedén hátralépett és élénk mosolygó arczát valami pokoli szemkápráztató gúny öntötte el.

— Már a korrekturára nem vállalkozom édes herczeg. Apropos! Iszik ön egy kis théát?

Iván herczeg dühösen harapott ajkaiba és elvegyült a többiek közé, Sárika pedig leült a zongorához, valami bolondos walzert kezdett játszani és olyan hidegnek látszott az arcza hozzá, mint a márvány.

Nem sokára elhagyta a termet, az ajtóból még egy tekintetet vetett a férfiakra és még hidegebb lett az arcza utána.

A férfiak közül legelőbb távozott Iván herczeg, utána nyomban a mérnök, a többiek még folytatták a whistet.

Odkint nagy sötétség volt, az ember alig birta magát tájékozni a tornáczról a vendégszobákig, a süvöltő szél eloltotta mindakét lámpát a homlokzatnál.

Iván herczeget, midőn épen lemenni akart a széles márvány lépcsőzeten, valaki megérintette a vállán.

— Mi az? Ki az? kérdé felriadva.

— Én vagyok Fekete Miklós a mérnök

— Ah ön az? Nos hát mit akar?

Fekete Miklós egészen odaállott a herczeg mellé, délczeg termete kiegyenesedett úgy, hogy egy fejjel látszott magasabbnak a szokottnál, sötét szemei pedig vadul foroglak —

— Azt akarom önnek mondani herczeg ur, hogy ön egy impertinens ember.

És a hang, a melylyel ezt kimondta, olyan szilárd és hatalmas volt, hogy a herczeget önkénytelenül megrázta. Egész testén végig futott a hideg.

E pillanatban a tornáczon egy árny lebbent át, valami fehérlő női alak, melynek körrajzát, mint a füstét nyomban elnyelte a setétség.

A herczeg gyanakodólag nézett, utána mialatt Fekete Miklós választalanul elsietett szobájába, a kerti lakba.

A herczeg jól gondolta, az az árny Sárika grófnő volt.

Amint végig ment a folyosón, izgatottan lépett be társalkodónéja szobájába, az ott feküdött félig ájultan a pamlagon, mereven nézve a gyertya lobogó lángjába, a nagy ijedtség és az ut fáradalma egészen megtörte.

Sarolta odaült eléje egy karszékbe és lehajolt, szép magas homlokát megtapogatni, ha nem forró-e?

Nem volt forró, az üterét is rendben találta. —

— Hogy van kedves Tini? Képzelem mennyire megvolt ijedve szegény barátnőm.

Tini kisasszony biztositá, hogy semmi baja, csak a végtelen felindulás és boszankodás okozta a múló gyengeséget.

— Hogy bánt önnel a herczeg?

Tini kisasszony mosolyra huzta szét gyönyörü korall ajkait.

— Jól, nagyon jól. Amint észrevette a vasútnál, mert odáig ő külön utazott, hogy engem hozott el a grófné helyett, oly szomorú lett, hogy még nekem kellett őt vigasztalnom.

Sárika grófnő kedélyesen kaczagott fel, de csakhamar elkomorodott.

— Ugyan mondja csak kedvesem, kit hitt elrablójának eleinte? Ugy-e hogy valaki másra gondolt? — Vallja meg nekem igazán. —

— Senkire.

Sarolta fürkésző gyanakodással szegezte tekintetét a lázas lányra.

— Tehát csakugyan nem volna önnek senkije? Lehetetlen az, hihetetlen az.

Tini szomorúan rázta fejét, azután kis kezecskéibe temette gömbölyü, barna arczát, azért, e hogy egy ásitást eltakarjon, vagy hogy a pirt fedje el idegen szemek elől?..

(Folyt. köv.)

szélein — a kocsiátjárást kivéve, 2—3 lábnyi fallal legyen körülvéve.

A trágyahalomnak a gödörben nem szabad 4—5 lábnál magasabban rakatni.

A trágyát az istállóból kitakarítván, ugyanaz egyenlően elteritendő s letaposandó, hogy a kiszáradás mellőztessék.

Minden fél lábnyi s legfeljebb egy lábnyi szaporodásra tó vagy folyamiszap, vagy árokfenék vagy jóféle termőföld teritendő, legalább is két hüvelyknyi vastagon, hol ezáltal a trágya a kiszáradástól, s a kipárolgástól óvassék, hogy jobban összenyomakodván, az erjedés annál biztosabb legyen, hogy végre a trágya tömege jó mennyiségü magában is javitó erővel biró föld hozzáadásával gyarapittassék.

Az ammonia só elrepülésének megakadályozására gipszet szoktak hinteni minden friss réteg trágyára, miáltal annak értéke tetemesen növekedik, s ki ezt eszközli, hasznos dolgot cselekszik.

A trágyalékutban összegyült folyadék a szivattyú segélyével felhuzatik a kútból, s a mozgatható csatorna segélyével a trágyahalom egyenlően megöntözendő, hogy ekként a trágya a netáni foltonkint beállott rohamos erjedés által összencégettessék s értékét el ne veszitse, vagy helyenkint nedvhiány miatt, száraz időjárással penészt, dohot ne kapjon.

Miután a gazdaságnak különnemű állatai vannak, van például szarvasmarhája, lova, juha, sertése, baromfia, s ezek trágyája nem egyenlő természetü — egyik hevesebb, a másik hidegebb tulajdonságu levén: arra kell a gazdának vigyázni, hogy e különböző trágyanemek a trágyagödörben lehetőleg jól összevegyitessenek, nem szabad például a lo vagy juhtrágyának egy ponton felhalmoztatni, mert összegés lehet a következése, hanem az egész gödör területén elszóratni, hogy igy a szarvasmarha istálló trágyája ismét rea teritethessék s az erjedés egyenletesebb lehessen, s a trágya künn a szántóföldön is egyenletesebben hathasson.

A rogtöni elteritése a ganajnak igen igen fontos dolog — s ezt csak kivételesen eszközlik kisgazdáink, — a legtöbb helyütt amint a szolga az istállóból kitolja taliczkáját, vagy kihozza másod magával kézi tragácson, azon módon ledöntetik a trágya a trágyahalomra s a trágya tömeg csupa kupaczokból áll, melyek egyenkint külön erjednek s közben közben elégés történik, közben-közben pedig nedvhiány okozta penészedés s dohosodás.

Hogy ily eljárás mellett a trágya leg értékesebb alkatrészeit elveszti, azt mondanom sem kell. Ugyanazért ismételve ajánlom a trágyalével való öntözést s az egyenlő teritést.

A mely gazda ráér tenni, igen helyesen fogja tenni, ha trágyáját időről időre átforgatja némi erjedés után. Ez átforgatás által az egyenletes összeérés s az alomszalmának apróra daraboltatása eszközöltetik.

(Folytatjuk.)

Nyilttér*)

A „Nógrádi Lapok" 31-ik számában Tersztyánszky Mihály úr azon indokból, hogy megbetegedett: tőlem engem éjeli 11 orakor hívni akarván, környezetem által — korom és gyöngélkedésemre hivatkozva hozzám be nem bocsájtatott, — azt kérdi tőlem, nem látom e elérkezettnek az időt, hogy a megyei főorvosi állomásról lemondjak?

T. M. urnak nincs ugyan joga engem felelősségre vonni vagy épen lemondásra eltelni, — s azt sem ismerhetem el, hogy ezen annyira sajátságos, talán felizgatott kedély hangulatából erdő — felhivásra, akár mint megyei, akár mint gyakorló orvos válaszolni tartoznám, — s ha mégis nyilatkozom, azt csupán a közönség s nyilvános állásom iránti tiszteletből teszem.

Mint megyei főorvos, hivatalomnál fogva tartozom a közegészségi ügyet vezetni, s amennyire hiv. elfoglaltságom engedi, a megyei szegődményeseket és a szegényeket gyógyitani; de ezenkivül orvosi segélyivel mint megyei főorvos másnak nem — hanem csak mint orvos tartozom. S hogy e kötelességet 43 év, de különösen a jelenlegi járvány 5 heti uralkodása óta is mindennap kora reggeltől késő estig tartó és sokszor éjeli fáradozásommal is hiven teljesitem: a közönségre bátran hivatkozhatom! Mi alapon interpellál tehát T. M. úr engem mint megyei főorvost, — azt megfejteni nem tudom, miután ő hozzám segélyért mint megyei főorvoshoz nem — hanem csak mint orvoshoz járulhatott.

Mint gyakorló orvos pedig kijelenthetem, miszerint nem volt ugyan tudomásom, hogy T. M. úr velem értekezni akar; de ha hozzám be is bocsájtatik, azon éjel segélyére sem neki, sem magának nem lehettem volna; mert magam is egész napi — a leghatalabb embert is kimeríthető fáradozás utáni kimerültségemnél fogva változást szenvedvén, orvosságot kényszerültem bevenni, s nyugalomra voltam utalva. Sajnos, ámbár nem csodálható, hogy az orvos maga is rosszul lesz, — de ha ez eset be áll, kivált ily járványos időben, az ápolásra az orvosnak is épen oly joga és szüksége van, mint bárkinek.

Ez egyszerü oka annak, hogy környezetem T. M. urat, — kimerültségemre hivatkozva felkérte, hogy hagyna engem ez alkalommal nyugodni s folyamodjék más orvoshoz, s ez az amiért T. M. úr ki különben is más rendes házi orvosa tanácsával élni szokott, nem tudom mi okból hivatva érezte magát a megyei főorvost jelen járványos időben visszavonulásra felszólitani!

Dr. Baintner Ferencz.
megyei főorvos.

*) E rovatban közöttekért nem vál felelőséget a Szerk.

Felelős szerkesztő:
Harmos Gábor.

Hirdetések.

ÉLET-ITAL,

kitűnő háziszer, cholera ellen

váltó- és mocsárláz, bél- és gyomorgörcs, epeinger, hányás, tengeri betegség, vizeletszorulás, álmatlanság, stb. ellen. **Ára egy nagy üvegnek 65 kr. kisebb 50 kr.**

Sós-borszesz

mint háziszer

Mr. Villiam Leo utasitása szerint. Gyors hatást eszközöl: **Rheuma, csüz, szaggatás, fagyás, fog-, fej és fülfájdalmak, szèmgyulladás, ràkfekély, bénulások** stb. stb. ellen; sőt **fogtisztitó** szerül is igen ajánlható, mennyiben a fogak fényét elősegiti, a foghust erősbiti és a száj tiszta szagtalan izt nyer a szesz elpárolgása után. **Ára egy nagy üvegnek 80 kr., kisebb 40 kr.** Használati utasitás magyar vagy német nyelven, jelentékeny orvosi s egyéb elismerő bizonyitványokkal, valamint bizományosaink névsorával, minden üveghez mellékeltetik.

BRÁZAY KÁLMÁN. Gyári iroda és központi főraktár Pest, országut 26 szám.

Raktárain: B.-Gyarmat Gazdik Lajos, Omazta A., Váczott Inczédy Sámuel, Szécsény Novottny Pál, Losonez Kunszt János, Ipolyság Lámy F. Gy. uraknál.

Mustra juheladás.

A szécsényi uradalom elad mintegy 1000 darab jó karban lévő vágni való vegyes mustra juhot (ürü és anyaság) — a venni szándékozók értekezhetnek az uradalmi tisztségnél Szécsényben.

Egy 150 frtos használt zongora eladó, bővebben értesülhetni a szerkesztőségben.

Kiadó: Kék László

Nyomatott B.-Gyarmaton Kék Lászlónál 1873.